

6 Cdo 179/2010

R o z s u d o k

V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Ladislava Górásza a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **J. M.**, nar. X., bývajúceho v B., P., zastúpeného B. & C., s.r.o., so sídlom v B., v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. M. B., proti žalovanému **J. M.**, nar. X., bývajúcemu v B. zastúpenému Advokátskou kanceláriou D. & M., s.r.o., so sídlom v B, P., v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľka JUDr. A. D., **o vrátenie daru a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 58 C 226/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 3. júna 2010 sp.zn. 6 Co 127/10 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II dňa 1.10.2008 sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia vlastníckeho práva k bytu zapísanému v katastri nehnuteľností pre kat. úz. P. na liste vlastníctva č. X. ako byt č. X. nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu na K., súp. č. stavby X., postaveného na pozemku parcela č. X., a uloženia povinnosti žalovanému tento byt vypratať. V žalobe uviedol, že darovacou zmluvou zavkladovanou v katastri nehnuteľností 19.7.2002 s účinkami vkladu dňom 15.4.2002 daroval predmetný byt žalovanému, ktorý je jeho synom, no ten sa následne začal k nemu správať spôsobom

odporujúcim dobrým mravom (prerušil s ním komunikáciu a prestal mu prejavovať úctu, vďaku, záujem a pomoc). Listom zo 14.7.2008 ho preto vyzval na vrátenie daru, ale žalovaný zásielku odmietol prevziať.

Žalovaný vyjadril so žalobou nesúhlas a tvrdenia žalobcu označil za zavádzajúce a úmyselne nepravdivé. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že byt od žalobcu nedostal darom, ale ho od neho kúpil a zaplatil mu ním žiadanú kúpnu cenu. Podmienkou uskutočnenia prevodu vlastníctva bytu bola forma darovania, pričom dôvodom takéhoto postupu bola neochota žalobcu platiť daň z prevodu nehnuteľnosti, prípadne daň z príjmu, keďže byt mal vo vlastníctve necelý rok. Poukázal tiež na to, že k porušeniu dobrých mravov z jeho strany smerom k žalobcovi nikdy nedošlo, ale naopak zo strany žalobcu došlo k hrubým, neospravedliteľným, násilným a nezákonným konaniam voči nemu.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 19. októbra 2009 č.k. 58 C 226/08-109 v spojení s opravným uznesením z 9. februára 2010 č.k. 58 C 226/08-114 žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 650,41 EUR na účet jeho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietnutie žaloby odôvodnil skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že tvrdenia žalobcu o správaní sa žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, neboli preukázané. Rovnako za nepreukázané považoval aj tvrdenia žalovaného o tom, že v skutočnosti malo ísť o kúpu bytu.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd na odvolanie žalobcu rozsudkom z 3. júna 2010 sp.zn. 6 Co 127/10 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil vlastnícke právo žalobcu k označenému bytu spolu s určením jeho spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a žalovanému uložil povinnosť byt vypratať do dvanástich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol, že žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov konania. Po zopakovaní dokazovania výsluchom svedkov J. M., K. M. a J. M. dospel k skutkovým zisteniam, že účastníci v skutočnosti uzavreli kúpnu zmluvu, ktorou žalobca predal byt žalovanému za cenu okolo 1 000 000,- Sk. Z týchto skutkových zistení vyvodil právny záver, že darovacia zmluva je neplatná pre nedostatok vôle účastníkov takúto zmluvu uzavrieť, pretože ich vôľi zodpovedalo uzavretie kúpnej zmluvy, ktorá mala byť zastretá darovacou zmluvou. Za neplatnú však považoval aj kúpnu zmluvu a to pre jej rozpor so zákonom spočívajúcim v nedostatku písomnej formy. Žalovaný sa tak nestal

vlastníkom bytu a pokiaľ v ňom býva, neoprávnene zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu, ktorý sa preto dôvodne domáha vypratania bytu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci poukazujúc na to, že v prvostupňovom ani v odvolacom konaní nebolo preukázané, že žalobca mu sporný byt predal, keď žalobca v konaní platnosť darovacej zmluvy nepoprel.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že závery odvolacieho súdu vychádzajú zo zisteného skutkového stavu, ktorý tvrdil žalovaný počas celého konania. Jeho dovolanie sa preto javí ako zmätočné, keď v ňom rozporuje svoje vlastné tvrdenia ako aj tvrdenia ním navrhnutých svedkov o tom, že byt od žalobcu kúpil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O.s.p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a iné vady konania však zo súdneho spisu nevyplývajú a ani neboli dovolaním namietané. Dovolací súd preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke neplatnosti darovacej i kúpnej zmluvy a s tým súvisiacej opodstatnenosti uplatnených nárokov.

Pretože v dovolacom konaní dovolací súd dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.), nemôže prehodnocovať hodnotenie dôkazov vykonaných nižšími súdmi. V súlade so zásadou priamosti občianskeho súdneho konania je hodnotenie dôkazov vecou súdu, ktorý dokazovanie vykonal. V dovolacom konaní dovolací súd z úradnej povinnosti

skúma len zákonnosť postupu súdu v súvislosti s vykonaním a hodnotením dôkazov, t.j. či postup súdu bol v súlade s príslušnými ustanoveniami O.s.p. upravujúcimi dokazovanie. K vadám v hodnotení dôkazov by mohol prihliadnuť len ak by toto bolo v rozpore so zásadami formálnej logiky (pravidlami logického myslenia). Pokiaľ takéto skutočnosti nezistí (a v predmetnej veci, ako už bolo uvedené, ich nezistil), je v rámci dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, oprávnený len skúmať, či zistený skutkový stav umožňoval právny záver, ku ktorému dospel odvolací súd.

V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu skutkový stav zistený odvolacím súdom po zopakovaní dôkazov výsluchom svedkov a ich vyhodnotení, umožňoval právny záver o dôvodnosti uplatnených nárokov. Ak odvolací súd vychádzal zo skutkového zistenia, že vôli účastníkov zodpovedalo uzavretie kúpnej zmluvy o predaji bytu žalobcom žalovanému, potom jeho právne závery o neplatnosti formálne (písomne) uzavretej darovacej zmluvy pre absenciu vôle takúto zmluvu uzavrieť a o neplatnosti skutočne uzavretej kúpnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom z dôvodu nedostatku písomnej formy ako zákonom vyžadovanej náležitosti, sú správne. Pokiaľ totiž účastníci uzavreli simulovanú darovaciu zmluvu o darovaní bytu, ktorou chceli zastrieť jeho predaj, nie je disimulovaná kúpna zmluva platná, ak nebola uzavretá písomne, a z jej znenia nie je zrejmé, že šlo o predaj (kúpu). Odvolací súd svoje právne závery aj riadne a presvedčivo odôvodnil. Dovolací súd sa s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje. Len na doplnenie uvádza, že žaloba o určenie vlastníckeho práva a o vydanie veci, resp. o vypratanie nehnuteľnosti (aj bytu), je právnym prostriedkom vlastníka na ochranu svojho vlastníckeho práva. Základmi predpokladmi úspešnosti takejto žaloby sú preukázanie vlastníckeho práva žalobcu a skutočnosť, že žalovaný vec neprávom zadržuje, a pri určovacej žalobe aj preukázanie naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. V predmetnej veci bol naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe daný jej spôsobilosťou byť podkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností tak, aby zodpovedal skutočnému stavu. Pretože boli splnené aj ďalšie predpoklady pre poskytnutie ochrany vlastníckeho práva (vlastnícke právo žalobcu ako dôsledok neplatnosti simulovanej darovacej ako aj disimulovanej kúpnej zmluvy a zadržovanie bytu žalovaným bez právneho dôvodu), správne bolo žalobe vyhovieť, pričom nebolo rozhodujúce, že opodstatnenosť žaloby bola daná z iných, než zo žalobcom tvrdených dôvodov.

Dovolací súd napokon považuje za potrebné poznamenať, že zodpovednosť účastníka konania za unesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena sa prejavuje nielen v tom, že účastník musí niesť procesnú zodpovednosť za neunesenie týchto bremien, teda za nepreukázanie ním tvrdených skutočností, ale že musí znášať dôsledky ním zvolenej procesnej obrany aj v prípade, ak ním tvrdené a preukázané skutočnosti svedčia vo vzťahu k predmetu konania v prospech druhej spornej strany.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trov súvisiace s odmenou jeho zástupcu za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval za potrebné na účelne bránenie práva.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová